

Susi og Peter Robinsohns Fond

Asyl betyder fristed



**Årsberetning
2009**

Indhold

Asyl betyder fristed

Forord - derfor en støtte til asylansøgere	3
Støttekredsen/Borgere for Asyl Det nødvendige modspil	4
Brænder for børnene - interview med Mona Ljungberg	5
En uge uden fattigdom - ferieophold i Montenegro	6
Samvær giver overskud - en ferie i Lalandia	8
Aktive for asylansøgere - Bedsteforældre for Asyl	10
Vi skal kunne rumme hinanden - interview med Leif Bork Hansen	11
Ud af lejren: Klippekort og cafépenge	12
Et frikvarter fra asyllivet - på højskole og ferieophold	14
Om Susi og Peter Robinsohns Fond	17



Alle artikler er skrevet af journalist Lissen Jacobsen (DJ).
Forord og afslutning af Susi og Peter Robinsohns bestyrelse.
Design LJ/EJ.

Forord

Derfor en støtte til asylansøgerne

Susi og Peter Robinsohns Fond blev stiftet i 1994 af søskendeparret Robinsohn. Fondens formål er at støtte de svageste i samfundet, de udsatte og nødlidende. Det betyder at give dem en håndsrækning til at komme videre i deres liv og forhåbentlig igen få mod på at se fremad og få overskud til at klare dagen og vejen.

Mange af fondens bevillinger går til enlige mødre og deres børn. Her har vi en gruppe i det danske samfund, som kæmper en daglig kamp for at få tilværelsen til at hænge sammen, og selv om en relativ lille bevilling fra fonden ikke ændrer på den ofte hårde hverdag, så er den en opmuntring og dermed en støtte. I 2009 besluttede fonden at give en forholdsvis stor bevilling til to initiativer, der forsøger at støtte og hjælpe asylansøgerne i Danmark. Det er en gruppe, der må siges at være særdeles udsat og dermed for manges vedkommende i reel nød.

Det er muligt, at Danmark kan siges i en eller anden forstand at overholde sine forpligtelser i henhold til internationale konventioner med hensyn til asylansøgere. Men at det er mennesker, der udsættes for ekstrem belastning, er der næppe nogen uenighed om. Forældre og børn lever ikke i årevis under lejrlignende omstændigheder, uden at det får alvorlige konsekvenser for deres sundhed og sociale velfærd. Men det er sådan, den danske regering har besluttet at behandle denne gruppe mennesker, som jo i forvejen ofte kommer fra krig og frygt og mareridtsagtige omstændigheder. For børnene er en sådan opvækst langt fra, hvad man kan kræve af et humant samfund, men det er altså, hvad de udsættes for. Og hertil kommer, at mange af dem – efter år i Danmark – sendes tilbage til et land, de ikke har nogen kontakt til.

To organisationer gør et storslået arbejde for at lindre på denne situation for asylansøgerne i Danmark. Det er "Støttekredsen for Flygtninge i Fare" og "Bedsteforældre for Asyl". Her lægger frivillige et kæmpearbejde i dag efter dag og år efter år at yde en humanitær og menneskelig indsats, der i det mindste kan lindre den smerte, som asylansøgerne dagligt oplever. De forsøger at give disse mennesker det håb, der ligger i at møde medmennesker, som vil dem det godt. Dermed er de et korrektiv til den behandling, som disse mennesker bliver udsat for af de officielle myndigheder. Denne prisværdige indsats besluttede Susi og Peter Robinsohns Fond i 2009 at ville støtte. Derfor fik begge de to organisationer hver en bevilling på kr. 200.000, som de efter eget valg kunne anvende i deres indsats for asylansøgerne og deres børn.

Resultatet af denne indsats er der rapporteret om i den foreliggende publikation.

Bestyrelsen for Susi og Peter Robinsohns Fond, november 2010

Birthe Gamst Therese Halskov Niels Michelsen Gert Hallig Per Schultz Jørgensen

Det nødvendige modspil

Støttekredsen For Flygtninge i Fare har som første prioritet at sikre asyl til flygtninge og give dem en fremtid i sikkerhed og under menneskeværdige forhold. I 2010 har Støttekredsen skiftet navn til Borgere for Asyl.

Støttekredsen for Flygtninge i fare startede i 2001 som en lille sluttet kreds med det formål at fremlægge dokumentation og oplysning om flygtninges vilkår i Danmark. Mere præcist ville den dokumentere det skred, der var i gang: At asylpolitik var ved at blive forvandlet til udvisningspolitik. Det har været et fortsat skred nedad igennem de snart 10 år, der er gået. Men det skyldes ikke en manglende indsats fra Støttekredsen, som nu hedder Borgere for Asyl. De har arbejdet hårdt og engageret på mange planer for at hjælpe asylansøgere og altid med det fremmeste formål at sikre mennesker på flugt fra deres hjemlande rettigheden til et nyt, sikkert hjemsted ifølge FNs flygtninge- og menneskerettighedskonventioner. Samt ikke mindst for at tilgode asylbørn så godt som overhovedet muligt og altid med udgangspunkt i de individuelle grupper af asylbørn og deres forskellige vilkår. Helt at forhindre tvangsudsendinger er den måske vigtigste del af indsatsen. Det gør Støttekredsen/Borgere for Asyl ved at gå dybt ind i hver enkelt sag, som den kommer i berøring med, ligesom den til stadighed følger og holder kontakt med asylansøgerne, efter at de har fået afslag og er hjemsendt. Den yder et aktivt modspil til den inhumane flygtningepolitik i Danmark.

Stor viden

Børnene og de unge ligger forkvinde og medstifter Mona Ljungbergs hjerte allernærmest. Hun lægger mange kræfter i at holde kontakt med hjemsendte børn og unge. Det gør hun bl.a. ved at chatte med de unge på Facebook. Støttekredsen benytter sig i høj grad af internettets muligheder og har i årenes løb samlet en kolossal mængde af informationer og fakta om dansk asylpolitik, som kan læses på kredsens hjemmeside. Det er læsning, der burde få enhver op af stolen. Dokumentation er vigtig, og asylcenterbørns egne billeder og beretninger har været udstillet og er samlet i en bog. At sprede oplysninger og viden om asylansøgere og om retssikkerhed og menneskerettighedsforhold for asylansøgere i Danmark er en vigtig opgave. Støttekredsen/Borgere for Asyl har kulegravet, hvordan flygtningesager er blevet behandlet af de forskellige myndigheder og har oparbejdet en specialviden på området, som de færreste kan matche. Mona Ljungberg suppleres i bestyrelsen af fem andre frivilligt arbejdende, ligesom mange mennesker giver økonomisk støtte.

Et løft for livet

Mona Ljungberg var under krigen i Bosnien i 1990'erne udsendt for Mellempolitik

til frivilligt arbejde i kroatisk flygtningelejre. Her blev hun dybt engageret i flygtninge og senere i deres vilkår i Danmark.

I 2008 arrangerede hun et ferieophold i Montenegro for nogle af de børn og unge, der var blevet tvangsudsendt hovedsageligt til Kosovo. Her rejste hun selv rundt for at finde frem til børnefamilierne, der bor spredt ud over landet under elendige forhold og i stor fattigdom.

I sommeren 2010 blev endnu et ferieophold i Montenegro muligt på grund af den store donation på i alt 200.000 kr. fra Susi og Peter Robinsohns Fond.

Det betød et ophold væk fra den trange hverdag, som disse børn og unge er blevet tvangsudsendt til. Et ferieophold, som giver et tiltrængt fysisk og psykisk løft så stort, at de færreste nok har fantasi til at begribe størrelsen af det. Det fortæller vi om i denne publikation.

Støttekredsen for Flygtninge i fare, altså nu Borgere for Asyl, har sangeren Povl Dissing og digteren Benny Andersen som ambassadører.

Mona Ljungberg tilføjer: Vi elsker at kunne være aktive for forbedring af de svageste stillede verdensborgeres livskvalitet. Sammen kan vi gøre noget, som vi ikke kan hver for sig.

Brænder for børnene

Støttekredsen for Flygtninge i fare brugte en del af donationen på en ferie i Montenegro for en større gruppe hjemsendte børn og unge fra Kosovo, der til daglig lever under elendige boligforhold med fattige og ofte traumatiserede forældre. Mona Ljungberg fortæller.

Efter det meste af en barndom i danske asylcentre blev en stor gruppe børn og unge sammen med deres forældre og mindre søskende for nogle år siden sendt tilbage til Kosovo af de danske myndigheder. Her har familierne siden forsøgt at få tilværelsen til at hænge sammen i et land, hvor de ikke mere hører hjemme, og hvor det er næsten umuligt at skabe sig et ordentligt liv.

Støttekredsens formand Mona Ljungberg har fulgt og holdt kontakt med disse unge i årevis og ved, i hvor høj grad de trænger til det ånde-

hul, som en ferie kan give. Ikke mindst fordi de unge får en chance for at gense andre unge, som de blev venner med gennem årene i dansk asylcenter.

De unge bor meget spredt i Kosovo i usle boliger og ofte med forældre, der er for syge til at skaffe sig en levevej. Mona Ljungberg tøver ikke med at sige, at disse unge og deres små søskende faktisk har det værre, end de havde i de danske asylcentre.

Mona Ljungberg er uddannet socialpædagog og har bl.a. arbejdet i døgninstitutioner for anbragte børn og unge og med alvorligt syge børn i dag-

institutioner. Under krigen i Bosnien i starten af 1990'erne, meldte hun sig som frivillig for Mellemløst Samvirke og blev der i halvandet år. Hun ser tilbage på det som noget



Her ses Mona Ljungberg sammen med nogle af pigerne

af det bedste, hun har gjort: - Dit liv bliver så enkelt. De menneskelige relationer er det eneste, der betyder noget. Man kommer så tæt på folk, og de nære relationer og det sociale liv er det vigtige, ikke det materielle. Når alle har lige lidt, er det nemmere. Siden dengang har Mona Ljungbergs liv været fokuseret på at hjælpe flygtninge og asylansøgere i Danmark, bl.a. som en af initiativtagerne til Støttekredsen. Hun holder altså også linjen åben til familier, hun lærte at kende i danske asylcentre, inden de blev tvangsudsendt i 2006 og før. Hun er en af de ildsjæle, der

giver asylansøgerne håb.

Tabet af sikkerhed

- Når de kommer til Danmark, er sikkerheden det vigtigste. De har mistet deres hjem, har

været på flugt og har sultet. Det er svært at tro på, at der nu er fred og ro, og frygten for at blive sendt hjem er stor, for tænk hvis der bliver krig og ballade igen?

De kommer her ikke med forventninger om at blive forsørget, siger Mona Ljungberg, men:

- De må jo ikke arbejde! Hvorfor? Er

det fordi, man er bange for, at de falder til og gerne vil blive her? Se på børnene. De er bange for, at det sker igen: At de skal rykkes op med rode. Det er hele tiden, mens de er her, deres højeste ønske at måtte blive her og komme i skole som andre børn. Men vi ser også, at der opstår et tæt fællesskab imellem mange flygtninge, og de får stor tolerance for hinanden på tværs af det hele. Men det er langt fra alle, der knytter sig til andre, for de er bange for at miste hinanden igen. De oplever hele tiden tab.

- Jeg synes, at der bliver brugt en hel masse penge på at gøre tilværelsen elendig

for de her mennesker. Man må tænke mere nuanceret i forhold til asylansøgerne. Hvorfor kan de ikke arbejde og tjene penge i lejrene f.eks. og betale husleje af det og se, hvordan tingene fungerer. Der er alt for lang ventetid, alene på at få gennemført interviews med flygtningene - ofte fra et til halvandet år. Og nåløøjet, man skal igennem for at få midlertidigt ophold eller

asyl, er bare blevet smallere og smallere gennem årene. I Norge har man integreret Børnekonventionen i udlændingeloven. Dét er børnenes tarv. Men som Mona Ljungberg også siger:
- Måske kan vi ikke tage alle verdens problemer på vores skuldre. Men vi kan godt tage nogle af dem! Formålet med ferie og rekreation er at styrke børnene på alle måder. De

profiterer af at være væk fra fattigdommen og de håbløse forhold, de lever under til daglig. Det er værdifuldt for dem, at de ved, at nogle tænker på dem og gør noget for dem. Gensynet og samværet med venner er så vigtigt. De er hinandens bedste terapeuter.

Læs mere på:
www.stoettekredsen.dk
www.borgerasyl.dk

En uge uden fattigdom

For andet år i træk kunne børn og unge fra Kosovo komme på et ferieophold i Montenegro. I 2009 var det Susi og Peter Robinsohns Fond, der gav midlerne til Støttekredsen for Flygtninge i fare.

Hjemsendte Kosovo-børns ferie i den lille by Ulcir ved havet i det sydlige Montenegro er med til at styrke båndene og bevare venskaberne, som de unge opbyggede, mens de i årevis boede i asyllejre i Danmark.

Efter hjemsendelsen i 2006 og endnu før er det svært at

kan også selv have traumer, for de har set og oplevet rigtig grimme ting. I Danmark fik de skabt et fællesskab og et håb for fremtiden. Så blev de igen revet op og placeret et sted uden meget fremtidshåb og med dårlig infrastruktur. De fælles ferier kan være med til at bevare de unges relation,

og imens bliver infrastrukturen i Kosovo langsomt bedre, så måske kommer venskaberne til at bære igennem.

Sådan fortæller Henriette Rasmussen, som var en af de to frivillige udover Mona Ljungberg, som rejste til Kosovo i sommeren

2009. Hun husker den måde, som børnene og teenagerne satte pris på samværet og på at kunne nyde de rigelige måltider.

- De var bare glade i en hel uge, hvor de havde tid til at genopfriske de familieliggende situationer fra Danmark

og fik en pause fra det barske liv med fattigdom og syge forældre. Det var som en uge i paradys, hvor de kunne dele



håb og drømme og oplevelser båret frem af glæde og samvær. Det var meget meningsfyldt.

Hårdt, men godt

Sammen og hver for sig rejste hun og Mona rundt til forskellige byer og landsbyer for at hente børnene og for at tale med forældrene. De børn, som ikke kunne komme med, nogle fordi de ikke turde forlade forældrene, tog de i stedet med på en udflugt, og gav dem masser af mad og nyt tøj. Mange af dem ejede kun det tøj, de havde på.



holde kontakt, fordi de bor i forskellige dele af Kosovo, og de ikke har råd til at rejse for at besøge hinanden. De lever med forældre, der for manges vedkommende er stærkt traumatiserede af først krig, siden af livet i asyllejre og hjemsendelsen. De unge

- De har elendige boligforhold, forældrene er for syge til at arbejde, hvis de ellers kan få ét, så de lever i fattigdom. Almindelige mennesker i Kosovo har det meget bedre, fortæller Henriette.



De unge bor i bl.a. Pristina, Prizren, Bragaz og en del i en svært tilgængelig bjerglandsby. Efter nogle dage stødte Sofie Szymanski til, og så gik turen i bus til Ulzin i Montenegro, der er smukt, billigt og ikke kræver visum. Køreturen på 12 timer foregik om natten, fordi der simpelt hen er for varmt om dagen.

Sofie og Henriette er antropologistuderende på hhv. 25 og 30 år.

- Vi var 20 personer på turen. Fem-seks smådreng, teenagepiger og nogle unge drenge. De var, som unge nu er. De fjantede og drillede os,



som man kan forvente. Vi gik ture, tog til stranden og badede, spiste på restaurant, så fjernsyn, dansede og legede.

De var meget glade. Vi havde ikke særligt mange "alvorlige" samtaler, men alligevel var det meget intenst, og det var tydeligvis rigtig godt for dem. Vi havde også talt meget om, hvad denne tur skulle være for dem.

- Inden turen var jeg rædselsslagen for, om jeg var moden nok til denne opgave, og det var hårdt, rent fysisk men også psykisk at se dejlige, søde børn og unge, der ikke har samme muligheder som os andre. Og at se forældrene i øjnene og love, at man nok skulle passe godt på deres børn, fortæller Henriette.

En god kim lagt

- Mona er en ildsjæl, og arbejdet med flygtninge er hendes livsprojekt. Hun får ting til at ske. Sofie og jeg fik det på en måde foræret. Vi havde ikke samme nære kendskab til deres triste historier og kender ikke regionen som sådan, så det var på en måde mere uforpligtende. Selv om det var hårdt arbejde - det var det. Men man får så meget igen, når man gør noget for andre, siger Henriette.

Mona Ljungberg understreger, at hun og de andre ikke var der som socialpædagoger, men for at give de unge en god oplevelse.

- Jeg tager dem på godt og ondt. De er ikke mønsterbørn, men jeg kan rumme dem og deres problemer, og de

er jo også bare teenagere, der kan finde på at opføre sig skidt, ligesom andre gør det. Nogle har posttraumatisk

stresssyndrom og har det svært med grænser. Men jeg elsker dem, siger Mona.

I 2008 tog Mona alene rundt for at samle børnene og de unge sammen. Det var ensomt og hårdt at være alene



voksen om det, fordi man bliver dybt berørt af samtalerne med forældrene. Så hun var meget glad for, at de i 2009 var to voksne om at hente og bringe børnene tilbage og tage pæn afsked med hele familien.

- Jeg ved, at kimen til noget godt bliver lagt på de her ture. Det betyder meget for disse børn og unge, at der er nogen, der tænker på dem. Ferien styrker dem på alle måder, siger Mona Ljungberg.

Henriette tilføjer, at de unge følger meget med i, hvad der sker i Danmark, og de længes tilbage. Mange har boet længere i Danmark end i Kosovo.

- Hvis Kosovo bliver en del af EU, så vil de nok ikke tøve med at prøve Danmark igen. Her har de i det mindste en chancen for at sikre sig et bedre liv.



Alle fotos: Sofie Szymanski

Samvær giver overskud



Alle fotos: Støttekredsen

Selv om nogle børn og unge efter mange år har fået asyl eller humanitært ophold i Danmark sammen med deres familier, og nogle bor i egne boliger, så har de alligevel brug for at blive både set og tilgodeset.

Ikke mindst har de brug for at være sammen. For mange har boet i samme asylcenter i årevis, klemt sammen under små forhold og med en svær skæbne til fælles, for senere at blive sendt til forskellige centre, og de kan have et stort behov for at kunne bevare venskabet. Familiene er desuden fattige og har ikke selv mulighed for en ferie.



Turens formål var at samle nogle af disse unge, der kom

til Danmark for otte, 10 eller 12 år siden og har levet som flygtninge i et asylcenter det meste af deres liv. Derfor indbød støttekredsen en række unge mellem 14 og 20 år sammen med to familier med både store og små børn til at komme med på et ferieophold i juni 2009. Det gav tildelingen fra Susi og Peter Robinsohns Fond mulighed for.

Ferie giver frirum

De unge var lykkelige for tilbuddet og var med til at vælge, at det blev til fem dages tur til Lalandia i Billund. Det blev et frirum fyldt med oplevelser og venskab. Støttekredsen og især den engagerede forkvinde Mona Ljungberg kender sine flygtningefamilier og ikke mindst børnene og de unge. Så hun havde en god idé om, hvem der skulle have chancen for at komme med.

Støttekredsen havde regnet med 20 tilmeldinger, men fik 35. Til gengæld faldt nogle

31 børn, unge og enkelte voksne nød en ferie i Lalandia, som Støttekredsen for Flygtninge i Fare brugte en del af donationen til

så fra, mens andre kom til. Mona Ljungberg er klar over, at mange asylansøgere har svært ved at planlægge og overholde aftaler. Det usikre liv præger dem og deres evne til se fremad, så hun var helt med på, at det tog lidt tid at få det hele organiseret. Mange



var også påvirket af den ulykkelige situation omkring de irakiske flygtninge, som havde søgt tilflugt i Brorsonskirken i maj for at undgå hjemsendelse. En irakisk mor med småbørn blev inviteret med til Lalandia sammen med børnenes mormor, for at de kunne komme lidt væk fra disse problemer. Et par unge drenge meldte fra af den simple grund, at de

ugentlige kostpenge skulle hentes på en af de dage, som turen strakte sig over. De blev tilbage, mens resten af familien tog afsted, således at familien ikke skulle gå glip af pengene, som der er hårdt brug for hver eneste krone af.

På vej ud

Endelig kom den store flok afsted i en bus med gratis kørsel over Storebælt og blev installeret i fem huse i det store sommerhusområde ved Lalandia i Billund. Husene har alle moderne hjælpemidler, boblebad og sauna, terrasser og masser af grønne arealer. Her fik de unge fem dage til at nyde livet og prøve at leve ligesom andre unge.

De unge kom fra Irak (flest), men også fra Albanien, Koso-



vo, Iran og Somalia. Flere af disse unges familier havde for ganske nylig fået humanitært ophold eller asyl i Danmark efter mange år i asylcenter. Fra Støttekredsen deltog foruden Mona Ljungberg også idrætslærer Mette Roerup, der fornylig var kommet med i børne-unge-gruppen samt museumsinspektør Susanne Jensen. Hun arbejder for Fu-

resø museerne, der er i gang med at oprette et immigrantmuseum.



Endelig var Miran på 26 år med som praktisk hjælp. Han boede på det tidspunkt sammen med hele sin familie, der også var med på turen, i Brorsonskirken sammen med mange andre udvisningstruede irakere. Det samme gjaldt for den anden deltagende familie.

Alle havde stærkt brug for at komme væk fra denne ekstreme situation. På den næstsidste dag i Lalandia fik de besked om, at de første syv mænd var blevet arresteret, da de kom ud til asylcentret for at hente kostpenge.

Men ellers var det fem dage med masser af glæde, udflugt til Legoland, vandliv i badelandet og fælles aftensmad, hvor alle deltog i madlavningen. Som det udtrykkes så fint i kredsens egen rapport fra turen:

"Der var både tid til tant og fjas, men også tid til individuelt samvær og snakke med de unge om stort og småt. De unge har en fælles opvækstbaggrund i centrene, men er ved siden af lige så individuelle og individuelt påvirket og har lige så individuelle forældre som andre unge.

Alt taget i betragtning med så mange mennesker tæt sammen i fem dage og alle børn og unge med yderst vanskelige opvækstbetingelser, var

der forbavsende få konflikter".

Et liv som andre

Det var sjovt og intenst arbejde både med hensyn til planlægning og afvikling af turen, men også meget givende, skriver Mona Ljungberg og Mette Roerup:

"De unge var taknemlige for, at nogen tænker på dem, og de forstår bedre, hvor svært det er at komme ud i samfundet efter mange år i centrene. De har haft mangelfuld skolegang og levet med helt andre normer. Men de nød at gense deres venner og have tid sammen".



Det blev fem dage med et liv, der ligner andre unges. Det er noget helt nyt, når man har levet som asylansøger i årevis, og i mange tilfælde har forældre, der har det yderst dårligt.



En donation som denne betyder uendelig meget. For samvær giver overskud.

Aktive for asylansøgere

Bedsteforældre for Asyl er en gruppe engagerede mennesker, der aktionerer for at skabe bedre vilkår for (afviste) asylansøgere i Danmark.

I foråret 2009 modtog græsrodsbevægelsen Bedsteforældre for Asyl en donation på 200.000 kroner fra Susi og Peter Robinsohns Fond. Pengene blev brugt til at give et antal asylansøgere i Danmark et ferieophold og til andre rekreative tiltag.

Bedsteforældre for Asyl blev etableret i oktober 2007 for at gøre en indsats for en mere human asylpolitik i Danmark. En af bevægelsens mange aktive Gerd Gottlieb siger: - Vi har alderens styrke, erfaringer og levet liv samt ansvarfølelse over for de næste generationer. Fordi vi er frisat tidsmæssigt, har vi netop den nødvendige tid og overskuddet til at tænke på andre og til at handle.

Hver eneste søndag mellem kl. 14 og 15 står et større antal bedsteforældre foran asylcentre i hhv. Sandholm, Kongelunden og Avnstrup for at skabe opmærksomhed om asylansøgerne. Mange har boet der i mange år uden at få svar, mens andre har fået afslag, men kan ikke hjemsendes, fordi de f.eks. er statsløse, uden papirer eller vil være i fare, hvis de vender tilbage. De er havnet i et hul mellem forskellige regelsæt: Deres behov for beskyttelse er ikke anerkendt - for de har jo ikke fået asyl. Samtidig kan de ikke nødvendigvis tvangs-hjemsendes, men må blive i centrene uden udsigter og i konstant usikkerhed. Bedsteforældre for Asyl viser

også flaget ved andre lejligheder. De aktionerer hver måned i København og så småt også på Fyn og i Jylland. Især en episode skabte overskrifter i april 2010. Omkring 30 af bedsteforældrene sad i tilhørrerlogen i Folketinget og brød ud i sang, idet integrationsminister Birthe Rønn-Hornbech gik på talerstolen under førstebehandlingen af endnu et forslag til lov om ændring af udlændinge- og integrationsloven. Sangen var Benny Andersens "Barndommens Land" med bl.a. dette vers: "Verden er stor. Kaldes 'Moder Jord'. Der findes børn, der må flygte, men du har intet at frygte. Ingen skal mishandle dig - håber jeg."

- Det var bydende nødvendigt, forklarer Gerd Gottlieb. Vi er dybt bekymrede over alle de stramninger, der hele tiden finder sted og i endnu højere grad udelukker de svageste. Disse mennesker er alt for nedbrudte til at opfylde de kriterier, der kræves for at få asyl.

De ellers rolige bedsteforældre blev slæbt ud af politiet, imens den oprørte integrationsminister skældte ud over deres civile ulydighed. Hver af de tilstedeværende "aktivister" fik senere en anselig bøde for denne "udåd".

Bedsteforældre for Asyl arbejder på mange fronter og måder. Mange er kontaktpersoner i et af de tre centre for

flere flygtningefamilier, som de hjælper med bl.a. at læse og forstå de mange papirer om deres rettigheder, som det nærmest er umuligt at klare selv.

Taber autoritet

- De fleste kender ikke samfundet og har aldrig været i et dansk hjem. De lever isoleret i et center, de er præget af udslukthed og udmattelse, sover dårligt, går i asyltøj og føler sig mindreværdige. Forældrene må ikke gå til danskundervisning, så hen ad vejen mister de deres autoritet over for deres børn, som kan tale dansk, forklarer Gerd Gottlieb. - De er vant til, at ingenting varer - udover ventetiden og uvisheden. Deres venskaber og kontakter brydes konstant, så de magter ikke selv at udvikle en trofasthed, fordi de er så vant til at blive skuffet. Derfor var de lidt skeptiske over for vores tilbud om en ferie, men donationen kom til at glæde rigtig mange mennesker, ikke mindst børnene.

www.bedsteforaeldreforasyl.dk

"AFVIST - Asylansøgere i Danmark" er en meget vigtig bog. En dokumentation af de forhold, som afviste asylansøgere bydes.

Om lovgivningen - og om, hvordan den udmøntes og opleves i praksis.

Samt 20 beretninger om menneskeskæbner.

Forlag: Tiderne Skifter.

Vi skal kunne rumme hinanden

Leif Bork Hansen er en af de mange aktive i Bedsteforældre for Asyl. Han mener, at vi har brug for en eksistentiel revolution.



Leif Bork Hansen i snak med en asylansøger uden for Sandholm.
Fotos: Lissen Jacobsen

Hvis asylsagerne blev ordentligt behandlet fra starten, ville det slet ikke være nødvendigt for Bedsteforældre for Asyl og andre lignende grupper at kæmpe. Men asylansøgerne er blevet en industri.

- Det koster mere at opretholde centrene og spærre disse mennesker inde end at løse problemet og give flygtninge asyl. Det officielle Danmark har accepteret, at folk lever isoleret i lejre i både fem og 10 år og alligevel ender med at få afslag på deres asylansøgning. Men det er meget vigtigt ikke at affinde sig med, at folk sidder fanget i årevis. Sådan siger Leif Bork Hansen, der er præst i Lyngby Kirke. Hans liv ændrede sig, da flygtninge fra borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien i 1992 kom til det nye asylcenter i Lyngby. Han engagerede sig hurtigt i disse medmenneskers situation, og i årene efter blev han landskendt for sin støtte til flygtninge, der gik under jorden. Derfor er han naturligt nok

en af de mange aktive i Bedsteforældre for Asyl, som i oktober 2010 har stået sammen i tre år og kæmpet mod det, som Leif Bork Hansen kalder "en absurd asylpolitik". Det har de bl.a. gjort ved søndag efter søndag

at skabe opmærksomhed omkring asylansøgerne ved at demonstrere foran de tre asylcentre Sandholm, Kongelunden og Avnstrup foruden talrige andre aktioner, bl.a. i Folketinget.

Vi deler denne jord

- For mig er åbenheden det vigtige. At vi skaffer folk på flugt et sted at være. Vi skal ikke kun have med hinanden at gøre på statens betingelser. Det er horribelt, som vi i Europa igen dyrker staten hellere end menneskeligheden og ikke vil betale for at være ordentlige mod hinanden. Det etniske fjendebillede er en erstatning for det fjendebillede, der forsvandt efter den kolde krig, og vi føler os truet på vores identitet. Men vi ønsker at skabe forståelse for flygtninge.

- Bedsteforældre for Asyl appellerer til stadighed afgørelser om hjemsendelser, og det er lykkedes at ændre mange af dem. Vi følger også mennesker, der efter måske 10 års

venten i et asylcenter alligevel er blevet hjemsendt. Det handler ganske simpelt om medmenneskelighed. Vi deler denne jord, og verden hænger sammen.

Det er ikke håbløst

På spørgsmålet om vi har råd og plads til alle, siger Leif Bork Hansen klart JA. Han afviser argumentet om, at systemet vil blive udnyttet, hvis et land som Danmark bare er pivåbent: Man skal begynde et sted og ikke bare mene, at det alligevel er håbløst at gøre noget. Den enkelte person eller sag er afgørende.

- I Bedsteforældre for Asyl kender vi hinanden på kryds og tværs og trækker på hinandens ressourcer og kompetencer. Vi er en bevægelse. Nogle gør ét, mens andre gør noget andet. Vi er kontaktpersoner for familier, skriver



Karen Vad tv. og Gerd Gottlieb ved Sandholm

breve og hjælper med at finde vej i systemet, og vi demonstrerer.

- Jeg spørger ligesom den tyske præst Martin Niemüller, der var i koncentrationslejr fra 1937 til 1945: Er vi medmennesker eller modmennesker?

UD AF LEJREN-AKTION: Klippekort og cafépenge

Sommerpakke gav asylansøgere mulighed for en sjælden tur ud i det normale samfund. Et klippekort og nogle hundrede kroner til hver vakte kæmpe stor glæde.

Asylansøgerne på Sjælland er fortrinsvis fordelt i centrene i Sandholm, Avnstrup og Kongelunden. Alle tre ligger langt fra, hvad de fleste ville kalde alfarvej. Jo, der er busser, men ikke særlig ofte, og hvad værre er: På en asylansøgers meget skrabe budget er der dybest set slet ikke råd til at benytte sig af busser eller tog særlig ofte.

Dette bidrager i høj grad til den isolation fra det danske samfund, som asylansøgere lider under. Et er, at man er tvunget til i årevis at bo på asylcenter, hvilket i sig selv er svært nok.



Noget andet er, at behovet og muligheden for at knytte kontakter med andre mennesker, f.eks. danskere, er næsten lig nul, ligesom det praktisk talt er umuligt at holde kontakten med familie og venner, der er flyttet ud.

Så at modtage noget så enkelt som et gult klippekort og lidt lommepenge gør en enorm forskel, og da Bedsteforældre for Asyl delte disse ting ud i de tre centre i sommeren 2009, var glæden og overraskelsen stor.

Familier med børn

Fra Kongelunds-gruppen fortæller Tove Krag og Lisbeth Algreen:

- Vi demonstrerer foran asylcentret hver søndag, men plejer faktisk ikke at være indenfor. Men siden vi startede vores kvindegruppe for to år siden, har vi dog kunnet forbedre kommunikationen, og vi kommer hver 14. dag i Røde Kors Kvindecenter ved siden af Kongelunden. Det er for enlige kvinder med børn, som har det bedst med ikke at bo for tæt op af de mange mænd og de mange psykisk syge på selve centret.

- Vi havde på forhånd fået at vide, at der var 29 familier med i alt 45 børn i de to centre og havde valgt, at netop de skulle modtage en gave hver.

Røde Kors fortalte ikke, hvem der boede hvor, så vi måtte selv ind og finde dem. Vi måtte spørge os frem til i hvilke familier, der var børn. Alle var hjælpsomme og forstod godt, at donationen var begrænset til børn og deres forældre. Det viste sig, at den ene familie slet ikke var det, men fire uledsagede børn på 16 år, og de fik naturligvis også del i gaven.

- Det var lidt grænseoverskridende at gå ind og med de åbenlyse sproglige begrænsninger at forklare, hvorfor vi var der. Vi havde fået skrevet en tekst på flere sprog, der

skulle forklare om Bedsteforældre for Asyl, men ikke på alle sprog. Desuden er nogle af asylansøgerne analfabeter. Men det vakte jo en utrolig glæde og forbavselse sådan at modtage et klippekort til hver samt lommepenge: 300 kroner pr. voksen og 200 kr. pr. barn under 12 år, som giver en chance for at slippe lidt væk fra centret.

Bor isoleret

- At opleve den varme, vi mødes med, er det hele værd. Man kan se, at det betyder noget for dem at vide, at der er mennesker udenfor, som ved, at asylansøgerne er derinde i centret. De har brug for kontakt med almindelige mennesker udenfor. Det er så jammerligt, som de venter og venter uden at vide, hvad de venter på. De har ingen udsigter, understreger Lisbeth Algreen og fortsætter:

- Hvorfor skal de bo så isoleret? Der er ingenting ude i Kongelunden, bortset fra larmen fra lufthavnen, som de absolut ikke har brug for. De er mennesker med krigstraumer og har ikke godt af al den støj, som der også er i Sandholm med de militære øvelsesområder tæt på. Og får de endelig en aftale med eksempelvis en psykiater, har de ikke penge til at tage busen derhen. Det er absurde forhold.

- Der er god mening med at

gøre det her, som bedsteforældrene gør. Det er utroligt, at så mange danskere affinder sig med de forhold, vi byder asylansøgerne. Alene de lange ventetider. I det mindste burde de gives humanitært ophold, imens de venter på den årelange sagsbehandling.

Også andre fik

I Sandholm modtog otte familier ligeledes en god sommerpakke med klippekort og penge til f.eks. en tur til København. I tasken lå også diverse turistbrochurer foruden kort over København. Men sagen kom til at stille sig lidt anderledes i Avnstrup. Her var planlagt de samme sommerpakker med klippekort og cafépenge. De fleste af de planlagte modtagere var irakere, og da de

på det tidspunkt befandt sig i Brorsonskirken i angst for tvangsudsendelse, besluttede Hanne Geist, at pengene i stedet skulle uddeles kontant. Hanne Geist bor i området tæt ved Avnstrup og tager sig af asylansøgere derfra.

- Pengene faldt på et meget tørt sted. Og hvad skulle de i den situation med klippekort og cafépenge? spørger hun. Også hun havde en oversættelse med præsentation af Bedsteforældre for Asyl. Der var tale om familier, som har været afviste asylansøgere i mere end tre år, og som stod til hjemsendelse.

En familie var gået under jorden, en anden er nu bosat i Jelling - på 11. år uden asyl. En kvinde havde mere behov for at besøge sin familie i Nykøbing Falster, og en

anden sidder i kørestol. Ingen fra målgruppen blev forbigået, fortæller Hanne Geist.

Kajaksejlds

- Summen, de fik, svarer til den, der blev udbetalt i klippekort og cafépenge.

Familierne fik mellem 2.500 kr. og 5.300 kr., en enlig kvinde uden barn fik 1.000 kr. Til disse Ud af lejren-aktioner blev brugt godt halvdelen af donationen fra Susi og Peter Robinsohns Fond, ca. 100.000 kroner.

Desuden fik seks unge fra Kongelunden lov til på en enkelt dag at lære at sejle i kajak med hjælp fra en instruktør i Dragør Kajakklub og på initiativ af Hanne Molin. En billig, men også meget glædelig fornøjelse i et liv, der sjældent byder på de store oplevelser.



Et frikvarter fra asyllivet

Asylansøgerbørn og deres forældre holdt ferie på Løgumkloster Højskole og Kattinge Værk. De to ophold kom i stand ved hjælp af den store donation til Bedsteforældre for Asyl.

Mange flygtningefamilier har boet i dansk asylcenter i helt op til 10 år. Det er en levevis, som slider på selv den stærkeste person, og netop dét er de fleste ikke mere.

Uvisheden om, hvornår dommen falder - asyl eller ej - er barsk at leve med, og en udvisning er mere sandsynlig end opholdstilladelse. Man bor tæt sammen på asylcentrene og har næsten ingen penge til rådighed. At komme ud af asylcentret og opleve en smule nyt og rart i hverdagen er der sjældent mulighed for.



Det koster ganske simpelt for mange penge på et skrabet asylansøgerbudget. Alene det at køre med bus eller tog tærer voldsomt på pengene, og en decideret ferie kommer normalt slet ikke ind i billedet. Donationen på 200.000 kroner til Bedsteforældre for Asyl blev derfor brugt til at give nogle af disse hårdt prøvede mennesker et lille frikvarter fra hverdagen, og blandt dem var nogle unge børnefamilier, der fik en uges ophold på Løgumkloster Højskole.

Men hvor mærkeligt det end måtte lyde, så er det ikke så nemt at få lov til at give denne

gave. En af de aktive bedsteforældre, Nanna Carlsen, som tog med på højskole for egen regning, fortæller:

Kræver overskud

- Asylansøgere er generelt så mærket af det uvisse liv i centrene, at de er angste for forandringer, eller de frygter, at det skader deres sag, hvis de er væk nogle dage. De to familier, som jeg tog med, skulle overtales, men til gengæld fik de også udover opholdet lov til at mærke forventningens glæde, hvilket er en sjælden luksus. Man skal ikke tro, at det er nemt. Man tænker nok, at de da må være jublende lykkelige og taknemlige for denne mulighed, men faktisk kræver det, at de har nogle kræfter - at de har et overskud. For det er mennesker, som har mange grunde til at være helt nede.

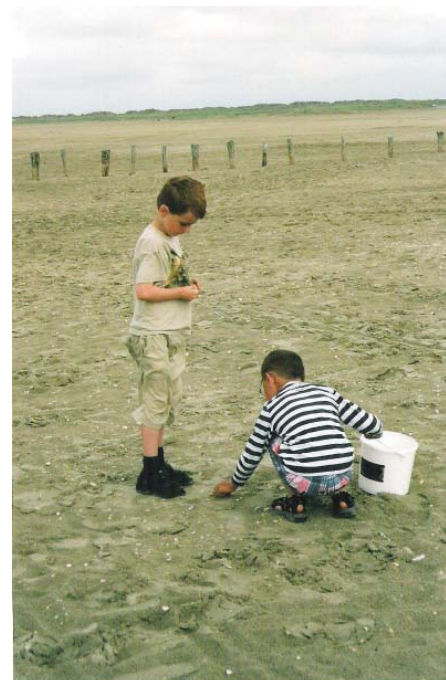
Men allerede første dag sad forældrene i højskolens have og betragtede deres børn, og så kom det stille fra en af dem: "Hvor har vores børn det godt".

- De fik i den korte periode en form for normalt liv sam-



men med danskere gennem de daglige programmer og tilbud, og det var godt for dem

at mærke varme og interesse fra de andre deltagere, fortæller Nanna Carlsen. Nogle unge, tidligere kursister hjalp til og legede med børnene, og både børn og forældre fik en masse oplevelser: Sejltur på Gudenåen, tur i hestevogn, skovtur, musik, badetur til



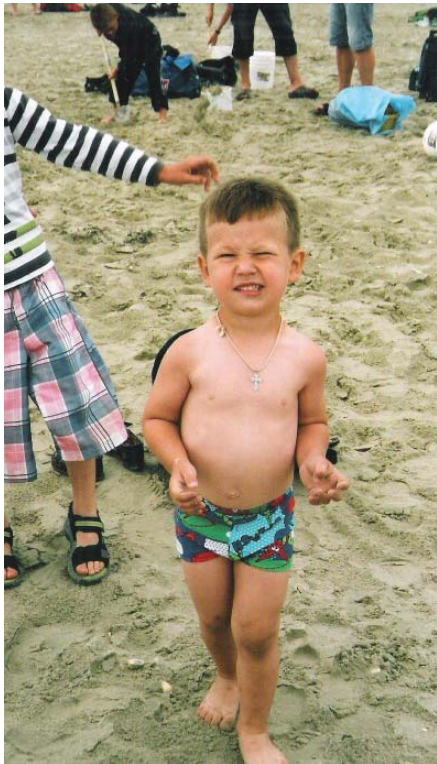
Rømø, kanotur og en masse samvær mellem danskere og asylansøgere.

- Samtidig er det rigtig godt, når asylansøgere kommer i kontakt med både andre asylansøgere og med danskere. Det sker ofte gennem børnene, fordi børn nemt formidler kontakt, dér hvor voksne ofte har berøringsangst, siger Nanna Carlsen, som er pensioneret skolelærer og desuden har undervist flygtninge og indvandrere. Hun har længe engageret sig i asylproblematikken som bl.a. kontaktperson

son for flygtninge i Sandholm. Hun har jævnligt en lille dreng på besøg, som mener, at hun er hans danske mormor.

Pressede

Også børnefamilier fra asylcentret i Avnstrup kom på højskole. Hanne Geist fortæller, at de to familier, hun sendte



på højskole, var et indlysende valg. De kunne dansk og havde det fornødne overskud til at tage alene afsted, og de blev meget glade for kontakten med danskere. Den ene familie var en iransk lærer og hans journalistuddannede kone med to børn, den anden familie fra Hviderusland. Denne familie er siden flyttet til Esbjerg med deres to børn, idet en ansættelsessamtale i samme periode på sygehuset gik godt.

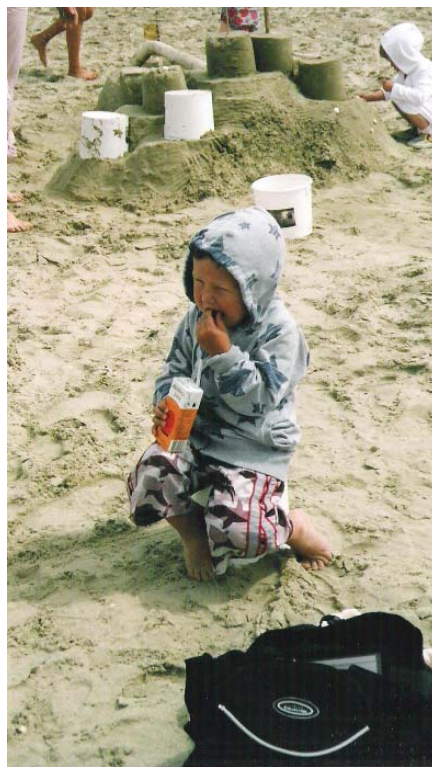
Den iranske familie var på det tidspunkt meget presset og havde tidligere haft opholdstilladelse i Danmark i 10 år. Men efter at være flyttet til Dubai af familiære grunde, var den kommet tilbage og

var fejlagtigt anbragt i Avnstrup og var her ved at bryde sammen. Familien tog mod



tilbuddet om højskole, bor nu i Ringsted på starthjælp og har i april 2010 fået opholdstilladelsen tilbage.

- Det er ikke ulovligt at flytte for så at komme tilbage, fortæller Hanne Geist, som også understreger, hvor mange forfærdelige skæbner, man får indblik i: Mennesker, der udvikler skizofreni. Mennesker, der bare forsvinder. Men man oplever også, at tingene indimellem lykkes. Hanne Geist er tidligere gymnasielærer, der bor tæt ved Avnstrup og



længe havde været harmfuld over den danske asylpolitik og nu bruger rigtig meget af sin tid i Avnstrup-lejren.

Harmoni og kontakt

En kvinde fra Kasakhstan ville gerne have været med på højskole, fordi hun virkelig interesserer sig for kunst, natur og dansk kultur, men desværre ikke kunne tale dansk. Hun kom i stedet med på ferieophold på Kattinge Værk. Det er Københavns kommunes natur- og aktivitetscenter ved Roskilde Fjord og Boserup Skov.

Her deltog Hanne Geist sammen med bl.a. Nina Lørring og 40 asylansøgere. Det blev



dage med godt samvær på kryds og tværs.

- Børnene plejer at være ukoncentrerede og urolige, men det slog mig, hvor rolige og trygge de blev her. De turde gå længere væk fra forældrene, blev fokuserede og trygge i deres leg og brugte virkelig mulighederne på stedet. Her var en stabilitet og harmoni, som smittede af på forældrene, der ellers har svært ved at slippe centret og slappe af. De er meget belastede af deres usikkerhed og mangel på overskud. Hele deres tilværelse er jo så usikker, siger Nina Lørring, der er involveret i kvindegruppen i Sandholm-lejren.

- Udover at se børnene trives så godt, var det bedste ved sommerlejren, at der blev skabt så mange gode kontakter imellem de 40 deltagere fra Iran, Irak, Afghanistan,

Albanien, Hviderusland og Turkmenistan. Men også mellem os bedstemødre, der var med. Vi var tre, som boede der hele ugen, og seks til otte andre, der kom hver dag for at hygge og hjælpe med. I køkkenet var der livlig snak på



mange sprog, og det var ikke mindst de irakiske deltagere, som stod for de spændende retter. Samarbejdet omkring alt det praktiske var rigtig fint, og stemningen mellem de forskellige asylansøgere af mange nationaliteter blev meget bedre end den, der ofte er på asylcentre. Samtidig var det godt for os bedsteforældre at have mere tid sammen med dem end normalt.

Mange aktiviteter

Kattinge Værks seks kanoer blev brugt flittigt af børnene, ligesom der blev fisket fra de to motorjoller. Børnene fodrede høns og kaniner og var glade for alt fra lejrball og popkorn til historiefortæller, enmandscirkus og spillemænd. De



voksne hyggede sig bl.a. med at sy hårbånd til pigerne og gaver til bedstemødrene.

- Hele den sidste dag sad de bøjede over håndarbejdet, og det var rørende, at de ville give os gaver, fortæller Hanne Geist, som også deltog. Minderne fra sommerlejren i 2009 står lyslevende for Nina Lørring, som stadig har kontakt med flere af deltagerne og med asylansøgere i al almindelighed. En iransk mor og hendes to drenge har været på besøg i hendes sommerhus. Denne familie



er nu "udeboende" i et Røde Kors-hus i Nordsjælland, men på samme økonomiske vilkår som før, da asylansøgere ikke må arbejde.

- De lever stadig i usikkerhed. Men jeg kan garantere dig, at de hellere ville bo i en halvanden værelses lejlighed i sikkerhed end i det hus, de har til rådighed nu. Men denne familie har faktisk en usædvanlig evne til at leve næsten som normalt, og det er ellers meget svært for de fleste.

- Det var dejligt at have så meget tid sammen i sommerlejren og lære hinanden så godt at kende. Alle tog derfra med følelsen af at have haft en god ferie væk fra den triste tilværelse i asylcentrene.

Kulturmøder

Løgumkloster Højskoles forstander Vita Andresen ser med glæde tilbage på asylsøgenes ophold i 2009.

- Det var dejligt at opleve samspillet mellem kursisterne

og flygtningene. Man kunne se, hvordan de åbnede mere og mere op og blev fortrolige med, at de var et sted, hvor der var glæde og respekt omkring dem. Højskolen er eminent til sådanne kulturmøder. Mange danskere har brug



for at se, at det ikke er "farligt" at være sammen med asylansøgere, og de skal ikke gå rundt i den tro, at "dem får jeg ikke noget med at gøre".

- Vi har både før og efter haft folk med anden etnisk baggrund med på vores familiekurser. Vi får sponsormidler fra EGV (Emsomme Gamles



Værn), som giver os mulighed for at hjælpe mindrebemidlede familier, og de seneste år har det ofte været folk med en anden baggrund end dansk. Og vi vil meget gerne have flere flygtningefamilier med. - Man kan se at bare det at møde en flig af forståelse, løfter åget lidt fra deres skuldre, siger hun.

Fotos: Nanna Carlsen og Nina Lørring

Susi og Peter Robinsohns Fond

Susi og Peter Robinsohns fond blev stiftet i 1994. Den er en social fond, der beskæftiger sig med at yde støtte til mennesker i økonomisk trange og belastende livssituationer. Det kan være den enlige forsørger uden for arbejdsmarkedet, der er ramt af fattigdom og sygdom og samtidig skal opbygge grundlaget for sine børns opvækstvilkår. Det kan også være den hjemløse, der er sat ud af sin bolig og samtidig kæmper med et misbrug. Det kan også dreje sig om initiativer og projekter for børn og unge, som lever under vanskelige og uværdige forhold, og hvor der ikke kan opnås tilstrækkelig eller nogen støtte fra det offentlige. Hjælpen til asylansøgere børn er et eksempel på en sådan prioritering fra fondens side.

Også andre grupper i samfundet såsom mennesker, der lider af handicap såvel psykisk som fysisk støttes af fonden. Det kan være støtte til særlige ferie- eller sportsaktiviteter for børn med handicaps, og det kan være støtte til væresteder, som skaber netværks- og kulturaktiviteter for mennesker med f.eks. psykiske lidelser og psykosociale problemer.

Fondens støtte kan også gives til socialt udviklings- og miljøarbejde, herunder informations- og undervisningsaktiviteter. Det kan eksempelvis dreje sig om, at medborgere hjælpes tættere på arbejdsmarkedet, til en uddannelsesmæssig kvalificering for at imødegå eksklusion.

Fonden kan således give støtte til enkeltpersoner og familier, til gruppebaserede netværksaktiviteter og til bredere og/eller tematiserede sociale projekter. Et fælles element er, at støtten skal være til gavn for såvel socialt udsatte som marginaliserede medborgere og en forbedret trivsels- og livssituation. Der skal være tale om støttesituationer, hvor der ikke kan opnås tilstrækkelig eller nogen støtte fra det offentlige.

Fonden har gennem årene uddelt betydelige støttebeløb. Antallet af ansøgninger har været stadigt stigende.

År:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal:	305	441	470	467	536	614	727

I 2008 blev der udbetalt i alt kr. 2.221.500 i støtte.

I 2009 blev der ydet støtte til 334 enkeltpersonansøgninger og 138 gruppe- og projektansøgninger, herunder til de to donationer som denne publikation sætter fokus på. Der blev i 2009 uddelt støtte for samlet kr. 3.369.960, og støtten fordelte sig med 1.544.960 kr. til enkeltpersonansøgninger og 1.825.000 kr. til gruppe- og projektansøgninger.

Fondens bestyrelse behandler ansøgninger på fire årlige møder, og ansøgningsfristerne er 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november. Uddeling af støtte sker efter ansøgning, men kan også finde sted uden ansøgning. Ansøgninger indsendes til fondens administrator ved anvendelse af en særlig ansøgningsblanket. Med virkning fra årsskiftet 2010/11 indføres et digitalt ansøgningssystem, idet ansøgere skal indtaste deres ansøgninger via fondens hjemmeside www.robinsohnfonden.dk. Fondens administrator vil dog fortsat yde ansøgere bistand med at udfærdige ansøgningerne til fonden, såfremt de ikke selv råder over de fornødne forhold til at ansøge digitalt. Henvendelser til fonden rettes til:

Susi og Peter Robinsohns Fond
c/o Advokatfirmaet Gert Hallig
Vesterbrogade 12, 2. sal,
1620 København V

Gerne via e-mail info@robinsohnfonden.dk

Fondens bestyrelse består af: Professor, dr. phil. Per Schultz Jørgensen, professor, socialoverlæge, Ph.D. Niels Michelsen, konsulent, socialrådgiver, cand. scient. soc. Birthe Gamst, socialrådgiver, lektor, Therese Halskov (død 11.10.2010) og advokat Gert Hallig.

København, november 2010.

